

[Ministeren for forureningsbekæmpelse.]

opgavers løsning. Dette område må både administrativt og lovgivningsmæssigt bygges op således, at problemerne kan blive undergivet den helhedsvurdering og den høje prioritering, man hidtil har savnet.

Den helhedsvurdering, som må anvendes i fremtiden, vil ofte rumme en række meget sammensatte problemer. Til disse problemer hører, om vi fortsat kan tillade os at anvende naturens råstoffer i den udstrækning, vi har gjort hidtil. Der kan ikke være tvivl om, at forbruget i dets nuværende form må undergå kraftige forandringer. Om dette betyder, at vi på længere sigt må acceptere en nedgang i vores materielle velstand, vil afhænge af en række forhold, blandt andet vor vilje til at yde støtte til forskningen på miljøbeskyttelsens område.

Man kan i øvrigt i denne forbindelse spørge sig selv, om materiel velstand og forøgelse af vore økonomiske muligheder fortsat skal være det dominerende i dansk politik, og om ikke et andet livssyn trænger sig på. Dette skal ikke forstås som en kritik af de bestræbelser, der hidtil er udfoldet for at forbedre vore levevilkår. Disse bestræbelser har netop været nødvendige som forudsætning for det niveau, vi i Danmark har nået f. eks. inden for socialvæsen og sundhedsvæsen. En fortsat progressiv udvikling inden for disse områder må naturligvis videreføres. Men inden for mange andre områder, som vi i dag henfører til vores materielle velstand, må vi, hvad enten vi har lyst eller ej, nødvendigvis underkaste grundlaget for samfundsudviklingen en nyvurdering.

Vi kan ikke nøjes med at betragte vor holdning til begrebet velstand ud fra synspunktet: hvor mange ydelser og goder kan stilles til rådighed. Vi må se på værdien af den enkelte produktion og se, hvem der får glæde af den. Vi må se på, hvilke miljøskader produktionen medfører, og se på de skader for mennesker, som produktionen kan indebære. Jeg tror i øvrigt også, at behovet for en mere ligelig fordeling af samfundets goder vil vokse, ikke mindst fordi indsatsen mod forureningen kan betyde en begrænsning af den hidtidige økonomiske vækst.

I forbindelse med spørgsmålet om fordelingen af goderne kommer vi også ind på fordelingen mellem landene og dermed på forholdet mellem u-landene og industrilan-

dene. Mange af de råvarer, som betinger det høje industrielle niveau i de rige lande, kommer netop fra de u-lande, som har stærkest brug for råstofferne til den mest elementære forhøjelse af deres levestandard. Denne forbedring af levestandarden kan vi næppe tillade os at betragte med samme kritiske øjne, som vi betragter vor egen levestandard med. Når vi betragter forureningen som det globale problem, det er, vil vi derfor møde store vanskeligheder. Vor velstand skyldes netop i meget vidt omfang den underbetalte indsats, de fattige lande har ydet. Hvorledes kan man forvente, at u-landene skal medvirke i forureningsbekæmpelsen, når deres problem er at skaffe deres indbyggere helt elementære eksistensvilkår, og når det er de rige landes produktion, som er hovedårsagen til den globale miljøkrise? Vi kan i hvert fald ikke gøre det, hvis vi fortsætter med at anlægge de traditionelle synspunkter på udviklingen.

Et af de konstruktive midler, vi må tage i anvendelse i miljøbeskyttelsespolitikken, vil være at fremme den forskningsmæssige og teknologiske udvikling af processer, som giver mulighed for genanvendelse af produkter, og som kan betyde en bedre anvendelse af de råstoffer og den energi, som kan stilles til rådighed for produktionen. Heri ligger en udfordring til såvel teknologer som politikere. Teknologerne må kunne forklare politikerne problemstillingerne, ligesom politikerne må følge den teknologiske udvikling for at kunne løse de politiske opgaver. Dette krav om gensidig forståelse mellem politikere og teknologer finder jeg væsentlig netop inden for miljøbeskyttelsesområdet.

Selv om det foreliggende lovforslag rummer vidtrækkende perspektiver, vedrører det selvsagt kun en del af de komplicerede problemer, der knytter sig til miljøbeskyttelsen. Meget kort kan det siges, at loven går ud på at fremme de økologiske og planlægningsmæssige hensyn og at sikre en kontrol med den forurening, som vi udsættes for.

Som det er fremgået af det foregående, må vi i en række henseender tage vort forhold til velkendte og traditionelle forestillinger op til en grundig revision. De økonomiske værdier må tillægges mindre vægt og suppleres med andre værdier, i første række økologiske. Konkret vil dette komme til